

Berichten

Verenigingsverslagen en mededelingen

NEDERLANDSE VERENIGING
VOOR PARODONTOLOGIE

Aankondiging wetenschappelijke vergadering te Antwerpen 4 november 1988

In samenwerking met de Belgische Vereniging voor Parodontologie organiseert de *Nederlandse Vereniging voor Parodontologie* op vrijdag 4 november a.s. (aanvang 8.45) een wetenschappelijke vergadering onder de titel 'Back to the roots'. Deze bijeenkomst vindt plaats in de Aula Major van de Universitaire Instelling Antwerpen gelegen aan het Universiteitsplein 1 te Wilrijk en het programma ziet er als volgt uit.

- W. Beertsen: Structure and function of the dental root.
- B. Klinge: The rootsurface in repair and regeneration of periodontal tissues.
- W. H. Schoo: Etiology of gingival recessions.
- J. Matter: Treatment of gingival recessions.
- P. A. Adriaens: Rootsurface caries: etiology, pathogenesis and prevention.
- H. J. de Kloet: Cosmetic Treatment of rootsurface lesions.
- P. R. Wesselink: Hypersensitive roots: etiology and treatment.

De kosten voor leden van de vereniging bedragen f 75,00 (voor niet-leden f 150,00) en studenten en mondhygiënist betalen eveneens f 75,00. Alle bedragen zijn inclusief lunch en dranken. Het bedrag dient vóór 28 oktober a.s. te zijn overgemaakt op rekeningnummer 58.81.40.457 voor de Ned. Ver. voor Parodontologie bij de ABN te Zaandam onder vermelding van 'Back to the roots', waarna een inschrijvingsbevestiging wordt toegestuurd.

Inlichtingen zijn te verkrijgen bij het secretariaat van de vereniging, p/a Ant. Deusinglaan 1, 9713 AV Groningen (telefoon 050-63 31 85).

TANDHEELKUNDIGE
REÜNISTEN VERENIGING
'JOHN TOMES'

Aankondiging symposium te Rotterdam 11 november 1988

Ter gelegenheid van het eenjarig bestaan van de *Tandheelkundige Reünisten Vereniging 'John Tomes'* zal op vrijdag 11 november a.s. een

symposium (met aansluitend galabal) plaatsvinden in restaurant 'Engels' te Rotterdam. Dit symposium bestaat uit een middagvullend programma (aanvang 12.30 uur), waarin Dr. H. Bosker zal spreken over algemene aspecten van de implantologie en implantologie voor de algemeen-practicus, en Mr. F. H. Reddering (adjunct-directeur van de VVAA-afdeling Schadeverzekeringen) over beroepsaansprakelijkheid.

Wie nog geen lid is van de T.R.V. 'John Tomes' kan zich alsnog opgeven bij het secretariaat der vereniging: postbus 2180, 3430 CX Nieuwegein. Nadere inlichtingen worden – namens de symposiumcommissie – verstrekt door B. van Noordenne, Johan de Wittstraat 3 bis, 3581 XX Utrecht (telefoon 030-34 20 76).

Buitenland

NIEUWE TRENDS IN DE IMPLANTOLOGIE

Verslag 3e Wereldcongres Biomaterialen te Kyoto (Japan) d.d. 21-25 april 1988

De verenigingen die eens in de vier jaar een internationaal congres over biomaterialen organiseren zijn: de American Society of Biomaterials, de European Society of Biomaterials en de gelijknamige organisaties uit Canada en Japan. Deelnemers zijn steeds specialisten: (tand)artsen, ingenieurs-materiaalkundigen, pathologen, histologen, methodologen enz., die werkzaam zijn bij instituten waar onderzoek wordt gedaan naar de meest uiteenlopende toepassingen van biomaterialen. Dit kan variëren van eenvoudige epithesen (contactlenzen, gebitsprothesen e.d.) tot gecompliceerde toepassingen (zoals kunstnieren, kunstbloedvaten, hartkleppen, heupgewrichten enz.). Zo'n wereldcongres is dan ook een internationaal trefpunt van specialisten op het gebied van biomaterialen, waarbij recente ontwikkelingen worden gepresenteerd. Dit gebied mag zich verheugen in een toenemende belangstelling, die uiteraard samenhangt met de ontwikkelingen in de medische technologie. Dit blijkt niet alleen uit de verdubbeling van het aantal deelnemers ten opzichte van het vorige wereldcongres, maar ook uit het feit dat er maar liefst 72 programma-onderdelen waren, verdeeld over 39 onderwerpen zoals: biocompatibiliteit *in vitro* en *in vivo*, botvervangings, gewrichtsvervangings, bloedvervangings, kunstbloedvaten, kunst huid, biomechanica, celculturen, polymeren, eiwitadsorptie, wondverband, biodegradatie enz. Twaalf van deze 72 onderdelen (een zesde deel dus) werd besteed aan diverse, aan de tandheelkunde gerelateerde, toepassingen zoals: tandheelkundige metalen, keramieken, implantaten, restauratiematerialen,

botvervangings enz. In dit kader werden acht voordrachten verzorgd door ACTA-medewerkers. In het algemeen waren alle presentaties van hoog wetenschappelijk niveau.

Zowel de ochtend- als de middagprogramma's werden voorafgegaan door een of twee 'keynote lectures'. Hierbij kregen de deelnemers in circa 45 minuten een overzicht van de huidige stand van zaken met betrekking tot uiteenlopende onderwerpen. Voor de tandartsen was (uiteraard) de adhesie van biomaterialen aan dentine interessant. Deze voordracht werd verzorgd door N. Nakabayashi van de Universiteit van Tokyo. Niet minder interessant echter waren de colleges over biofixatie (door L. L. Hench, Universiteit van Florida) en over biomechanica van de klinische toepassing van harde materialen (door Dr. J. Barbenel, G. B.) en de voordracht over het grensvlak tussen weefsel en biomaterialen op lange termijn (door Prof. J. Lemmons, Universiteit van Alabama).

In het programma was tevens opgenomen een paneldiscussie over het onderwerp 'Hard materials tissue interface'. In het panel hadden zitting: U. Gross (Berlijn), S. Hulbert (V.S.), R. A. James (Loma Linda), T. Tabata (Tokyo), T. Kobubo (Kyoto) en P. S. Kristel (Parijs). Nadat ieder van deze specialisten zijn ideeën over dit onderwerp had uiteengezet, volgden er boeiende discussies tussen panelleden onderling, maar ook tussen panelleden en toehoorders.

Opvallend is de overeenkomst in de problematiek van de tandvervangings en van de heupvervangings door middel van implantaten. In beide gevallen gaat het om een implantaat dat – eenmaal ingebracht – geschikt moet zijn een directe botverbinding tot stand te brengen en dat een hoge mate van (bio)mechanische belasting moet kunnen weerstaan. Hoewel ook op dit terrein nog veel onderzoek moet worden gedaan, lijkt een implantaat, bedekt met hydroxylapatiet, veel kans van slagen te bieden dankzij de vormvrijheid en de snellere botgroei langs het implantaatoppervlak. Een zelfde ontwikkeling was al waar te nemen tijdens het Europese Biomaterialen-congres aan de Vrije Universiteit te Amsterdam, dat van 8 tot 12 september 1987 door medewerkers van ACTA was georganiseerd.

Duidelijk is weer gebleken hoe zeer implantologisch onderzoek een multidisciplinaire aanpak vereist, met inbreng van o.a. materiaalkundigen, klinici, histologen en specialisten op het gebied van de biomechanica. Juist vanwege dit multidisciplinaire karakter, was dit wereldcongres zowel boeiend als vermoeiend, maar zeker de moeite van het deelnemen waard.

Dr. G. L. de Lange, Amstelveen

Binnenland

POSTACADEMISCH ONDERWIJS TANDHEELKUNDE

Cursussen in de maand november

Hieronder volgt een herinnering aan de cursussen die in de maand november onder auspiciën van het *Orgaan Post-academisch Onderwijs Tandheelkunde*, worden gegeven. Voor uitvoerige informatie wordt op deze plaats verwezen naar het 'blauwe' *Kursusprogramma 1988/1989*.

- ACTA¹⁾ Orale pathologie voor de tandarts, 4 november 1988.
 KUN Parodontale diagnostiek en behandelingsplanning, 4 en 5 november 1988.
 ACTA Gespreksvoering en voorlichting in de tandartspraktijk, 4, 11, 18 en 25 november, en 27 januari 1989.
 KUN Kosmetische tandheelkunde in de algemene praktijk, 8 november 1988.
 ACTA²⁾ Parodontale diagnostiek en behandelingsplanning, 10 en 11 november 1988.
 KUN Principes van 'four-handed dentistry', 10 en 11 november 1988.
 RUG Protheseklachten, 11 november 1988.
 ACTA Kennismaking met de tandheelkundige implantologie, 11 en 12 november 1988.
 NVvK³⁾ Orthodontie voor de algemeen-practicus, 11 en 12 november 1988.
 KUN Vervaardigen en inslijpen van de oclusale spalk, 15 november 1988.
 ACTA Hygiëne in de tandartspraktijk, 18 november 1988.
 KUN Moderne opbouwtechnieken, 22 november 1988.
 ACTA Dysfunctie van het kauwstelsel, 24 en 25 november 1988.
 NVvH⁴⁾ Basiscursus hypnose (toets), 26 november 1988.
 KUN Esthetische aspecten bij frontvervangingen, 29 november 1988.

¹⁾ AZVU, De Boelelaan 1117, Amsterdam.

²⁾ Hotel 't Speulderbos, Garderen.

³⁾ Onder auspiciën van de Ned. Ver. voor Kindertandheelkunde. Dental Union, Ravenswade 54, Nieuwegein.

⁴⁾ Onder auspiciën van de Ned. Ver. voor Kindertandheelkunde. Dental Union, Ravenswade 54, Nieuwegein.

KLINISCHE AVOND VOOR TANDARTSEN TE NIJMEGEN

Aankondiging programma 10 november 1988

Op donderdag 10 november a.s. zal een klini-

sche avond worden gehouden in de collegezaal (nummer 55) van het Gebouw voor klinische tandheelkunde, Philips van Leydenlaan 25, Heyendaal te Nijmegen.

Aanvang 20.00 uur precies.

- Programma: 1. Algemene ziektebeelden
 a. Symptomen in de mondholte:
 Drs. J. Brouns.
 b. Tandheelkundig handelen:
 Drs. W. A. Borstlap.
 2. Rampant-cariës bij kinderen:
 Dr. W. Berendsen.

Data volgende klinische avonden: 16 maart en 18 mei 1989.

KLINISCHE AVOND VOOR TANDARTSEN TE BREDA

Aankondiging programma 25 oktober 1988

Op dinsdag 25 oktober a.s. zal een klinische avond worden gehouden in het Ignatiusziekenhuis, te Breda.

Aanvang 20.15 uur.

Programma: Prof. Dr. I. van der Waal: Pathologie van de mondholte.

PROMOTIE

X. Hengchang

Op maandag 10 oktober 1988 promoveerde de heer X. Hengchang tot doctor aan de Vrije Universiteit te Amsterdam, op een proefschrift getiteld: 'Wear of composite resin'.

Promotor was Prof. Dr. K. de Groot en Dr. P. A. Vingerling copromotor, terwijl Dr. A. S. T. Franks als referent optrad.

DR. G. J. VAN HOYTEMA STICHTING TWENTE

Aankondiging cursus 'Kosmetische tandheelkunde: porselein of composiet' 11 november 1988

Op vrijdag 11 november a.s. (aanvang 8.45 uur) zal in de Universiteit Twente (gebouw 'De Vrijhof') een cursus worden gegeven onder de titel 'Kosmetische tandheelkunde: porselein of composiet', die tot stand is gekomen door de Commissie Tandheelkunde van de Dr. G. J. van Hoytema Stichting.

De cursusleiding berust bij A. J. Schoolderman en P. G. van Dijk en de sprekers zijn H. J. de Kloet en Dr. P. van der Kuij, die aan de hand van veel voorbeelden en achtergrondinformatie de mogelijkheden van de cosmetische tandheelkunde – met daarbij een verantwoorde mate-

riaalkeuze – zullen behandelen.

Men kan zich voor deze cursus aanmelden door tijdige storting van het cursusgeld (f 140,00), eventueel aangevuld met de kosten voor lunch (f 13,50) en/of buffet (f 25,00) op rekeningnummer 191.82.82 van de postbank of op rekeningnummer 59.31.15.775 van de ABN Enschede ten name van de Dr. G. J. van Hoytema Stichting te Enschede onder vermelding van de cursustitel.

AFSCHEID DR. A. GROENEVELD

Aankondiging symposium te Leiden 11 november 1988

Ter gelegenheid van het afscheid van Dr. A. Groeneveld als hoofd van de sector Tand- en Mondziekten van het Nederlands Instituut voor Praeventieve Gezondheidszorg TNO, zal op vrijdag 11 november a.s., tussen 10.00 en 17.00 uur, een symposium worden gehouden. Tijdens dit symposium – onder voorzitterschap van Prof. Dr. O. Backer Dirks – zullen diverse aspecten van het experimentele en klinische cariësonderzoek worden behandeld door Prof. Dr. J. M. ten Cate (ACTA), Prof. Dr. F. C. M. Driessens (KUN), Prof. Dr. A. Sheiham (Londen), Prof. Dr. J. van der Craats (als mathematicus verbonden aan de KMA te Breda) en Prof. Dr. E. J. 's Gravenmade (RUG).

De plaats van samenkomst is het Eysingahuis, Rijnsburgerweg 100 te Leiden. Opgave voor deelneming kan geschieden bij het secretariaat van de sector Tandzorg en Epidemiologie van het NIPG-TNO, postbus 124, 2300 AC Leiden (telefoon 071-17 86 55), alwaar ook nadere inlichtingen kunnen worden verkregen.

ZENDIUM PREVENTIEPRIJS

Zendium Dental Research heeft de *Zendium Preventieprijs* ingesteld voor onderzoeksverslagen, artikelen, scripties en proefschriften die nieuwe inzichten beschrijven met betrekking tot de preventie en bestrijding van orale aandoeningen. Met deze prijs wil men het onderzoek naar nieuwe middelen en technieken ten behoeve van de preventieve tandheelkunde en de mondverzorging stimuleren.

Voor de prijs – een bedrag van f 7500,00 dat in mei 1989 voor de eerste keer zal worden uitgereikt – komen in aanmerking personen die werkzaam zijn in de tandheelkundige gezondheidszorg, universitaire medewerkers en studenten tandheelkunde en mondhygiëne.

De jury die de inzendingen gaat beoordelen bestaat uit: Prof. Dr. J. Arends, Dr. M. A. J. Eijkman, Prof. Dr. J. M. ten Cate, Prof. Dr. R. C. W. Burgersdijk en Dr. H. Hoogendoorn.

Belangstellenden kunnen zich schriftelijk of telefonisch aanmelden bij het secretariaat van de Preventieprijs, postbus 240, 3900 AE Vee-

nendaal, telefoon 08385-61366. Na aanmelding ontvangen zij een informatiefolder (met reglement) en een deelnameformulier dat tot 1 februari 1989 kan worden ingezonden.

STICHTING TELEAC

Herhaling cursus 'AIDS: medisch en sociaal'

Op woensdagavond 26 oktober a.s. begint de wekelijkse Teleac-cursus 'AIDS: medisch en sociaal', die dit voorjaar al eerder werd uitgezonden. De cursus bestaat uit zes televisie- en zes radioprogramma's en een boek, waarin achtergrondinformatie voor hulpverleners wordt gegeven. De televisieprogramma's verlopen parallel aan de hoofdstukken van het boek. Achterin het boek is een literatuurlijst opgenomen van artikelen waarin voor de diverse beroepsgroepen specifieke informatie wordt verstrekt.

Een compilatie van de zes televisieprogramma's gaat aan de cursus vooraf op zondag 18 september a.s. van 22.35 tot 23.25 uur via Nederland 3.

Het cursusboek kost f 45,00 en is te bestellen door dit bedrag over te maken op postgiro 54 42 32 ten name van Teleac, Utrecht onder vermelding van 'AIDS: medisch en sociaal'. Het boek is ook in de boekhandel te koop (ISBN 90 6533 142 5).

MINISTERIE VAN ONDERWIJS EN WETENSCHAPPEN

Uitgave 'Onderzoek in cijfers'

Voor de eerste keer is in mei 1988 de uitgave 'Onderzoek in cijfers' – een publikatie van het Ministerie van Onderwijs en Wetenschappen – verschenen. Dit zakboekje geeft kwantitatieve basisgegevens over het wetenschappelijk onderzoek in Nederland. Op grafisch duidelijke wijze worden gegevens – mede de tandheelkunde betreffende – over onder meer financiering en personele capaciteit vorm gegeven.

Instelling Verkenningcommissie voor de Biofysica d.d. 17 maart 1988

Met als taak een beeld te schetsen van de toekomstige ontwikkelingen in het natuurkundig onderzoek ten behoeve van de levens- en geneeskundige wetenschappen – de biofysica – en de betekenis ervan voor de samenleving, heeft de minister van Onderwijs en Wetenschappen besloten tot het instellen van de *Verkenningcommissie voor de Biofysica*. De commissie staat onder voorzitterschap van Prof. Dr. M. A. Bouman.

Deze commissie dient zich te richten op de Nederlandse situatie, met als achtergrond de internationale ontwikkelingen. De medische technologie valt buiten het te verkennen terrein voor zover het de ontwikkeling en het gebruik betreft van apparatuur en toepassing van bekende fysische meetmethoden voor diagnostiek en therapie. Medisch-fysisch of klinisch-fysisch onderzoek naar nieuwe mogelijkheden voor diagnostiek en therapie kunnen daar wel binnen vallen, evenals het uitvoeren van computersimulaties op basis van modellen van levende systemen.

De duur van de verkenning is vooralsnog vastgesteld op een jaar.

BIJZONDERE TANDHEELKUNDE (9a/9b)

Aankondiging consensusconferentie te Amsterdam 18 november 1988

Na het uitkomen van het rapport van de Werkgroep Heroriëntatie Bijzondere Tandheelkunde (Werkgroep Herbijt) in november 1987 (zie ook Ned Tijdschr Tandheelkd 1988; 95: 115), is de discussie rond de vraag wat nu precies de 'bijzondere tandheelkundige hulp' inhoudt, weer opgelaaid. Ondanks de bijdrage van genoemd rapport zijn nog vele vragen open gebleven. Daarom heeft een commissie – onder voorzitterschap van mevrouw K. B. Wabeke – besloten een conferentie te beleggen op vrijdag 18 november a.s. (van 8.30 tot 17.00 uur) in het Academisch Centrum Tandheelkunde Amsterdam (aan de Louwesweg 1), waarop over een zestal probleemvelden consensusstellingen zullen worden gepresenteerd en vastgelegd.

COLLEGE TER BEOORDELING VAN GENEESMIDDELEN

Weigering inschrijving Gelastypt M

Het College ter beoordeling van geneesmiddelen heeft de inschrijving in het register geweigerd van *Gelastypt M, gelatinetampons, RVG 08045*. De weigering is per 1 juni 1988 onherroepelijk geworden. Met ingang van 1 september 1988 is het verboden dit produkt te bereiden, te verkopen, af te leveren, in te voeren, te verhandelen of ter aflevering in voorraad te houden.

NETHERLANDS AMERICA COMMISSION FOR EDUCATIONAL EXCHANGE

Studiebeurzen voor de Verenigde Staten

Afgestudeerden van het universitaire onderwijs of het hoger beroepsonderwijs en wetenschappelijke medewerkers bij het Nederlandse universitaire onderwijs kunnen in aanmerking ko-

men voor Fulbright-beurzen voor wetenschappelijk onderwijs en onderzoek in de Verenigde Staten gedurende 3-12 maanden. De sluitingsdatum voor aanmelding is 15 december 1988.

Daarnaast kunnen studenten en afgestudeerden van het wetenschappelijk onderwijs en het hoger beroepsonderwijs in aanmerking komen voor beurzen voor voortgezette studie. De sluitingsdatum voor aanmelding is 1 maart 1989.

Inlichtingen en aanmeldingsformulieren zijn verkrijgbaar bij het bureau van de Commissie: Nieuwe Spiegelstraat 26, 1017 DG Amsterdam (telefoon 020-27 54 21).

Agenda

Data der voornaamste wetenschappelijke congressen en vergaderingen in binnen- en buitenland.

* Eerste vermelding

1988

Binnenland

Vrijdag 21 oktober

Najaarsvergadering Ned. Tandheelkundig Genootschap. Thema: Toekomst van de tandheelkunde. Flevohof, Dronten.

Dinsdag 25 oktober

Symposium 'Voeding van de oudere mens', Stichting Voeding Nederland e.a., Jaarbeurscongrescentrum, Utrecht.

* Dinsdag 25 oktober

Klinische avond voor tandartsen, Ignatius Ziekenhuis, Breda. Aanvang 20.15 uur. Inl. Dr. J. Vermeeren, tel. 076-22 20 00, toestel 2317. (Zie ook rubriek Binnenland).

Vrijdag 28 oktober

Najaarsvergadering Ned. Vereniging voor Orthodontische Studie te Amersfoort. Inl. J. W. Booy, Schelluinsevlief 5, 4203 NB Gorinchem (tel. 01830-35476).

Dinsdag 1 november

Symposium 'De rol van zoete koolhydraten in de voeding', Jaarbeurs Congrescentrum te Utrecht. Inl. Stichting ISG, Van Eeghenstraat 76, 1071 GK Amsterdam (tel. 020-731046).

Donderdag 3 november

Klinische avond voor tandartsen, collegezaal Tandheelkunde/Verloskunde, Antonius Deusinglaan 1 te Groningen. Aanvang 20.00 uur.

Vrijdag 4 november

Congres 'Lasers in de tandheelkunde en fysio-